

Workshop på Syddansk Universitet

Digital Signatur for studerende

15. februar 2005

Deltagerantallet til workshoppen nåede op på 55 personer, hvilket betragtes som meget tilfredsstillende.

Workshoppen blev indledt klokken 09:00 med gennemgang af dagens agenda.

Glenn Leervad-Bjørn lagde, med fremlægning af baggrunden for projektet og dermed nærværende workshop, op til dagens oplægsholdere.

Der blev dagen igennem, i forbindelse med de forskellige oplæg, vist stor interesse for, såvel de enkelte oplægsholderes fremlægnings, som projektet som helhed.

Dette kom til udtryk gennem meget kvalificerede spørgsmål og kommentarer, mødet igennem.

Workshoppen blev afrundet med paneldiskussion / spørgerunde, med udgangspunkt i de emner, der var blevet samlet op dagen igennem.

Det herskede ved afslutningsdebatten ingen tvivl om, at deltagerne på workshoppen kunne have brugt betydeligt mere tid i forbindelse med diskussion af de fremhævede emner.

Opsummering

Som opsummering på dagens oplæg, afsluttede workshoppen med diskussionsforum, hvor workshoppens deltagere sammen med oplægsholderne, gennem en spørgerunde, i store træk fik klarlagt de eventuelle problemstillinger, der kan tænkes i relation til de på workshoppen fundne fokusområder.

- + Mobilitet
- + Dokumenthåndtering
- + Lokal kontra offentlig log-on med Digital Signatur
- + Flere typer certifikater
- + Vil de studerende benytte Digital Signatur

Der blev blandt workshoppens deltagerretilslutning til, at løsninger i relation til projekt Digital Signatur for studerende ikke udelukkende skal holdes på et universitetsniveau.

Der var ligeledes opbakning til, at den Digitale Signatur med fordel vil kunne introduceres på et tidligt stadie i uddannelsessystemet.

Det fremgik dog klart, med udgangspunkt i de fundne fokusområder, at der vil støde yderligere opgaver til, der skal gennemarbejdes og løses, inden et decideret projekt om ibrugtagning af den Digitale Signatur kan iværksættes.

I det følgende vil fokusområderne fra workshoppen blive gennemgået og prioriteret.

For overskuelighedens skyld, har jeg i samarbejde med Glenn Leervad-Bjørn og Klaus Kilt (Aalborg Universitet) tilladt mig at samle nogle af fokusområderne under samme overskrift.

Mobilitet / medie

Der blev på workshoppen fremlagt forskellige løsninger på mobilitetsproblematikken.

De foreslåede løsninger til mobilitetsproblemet var cd-kort, chipkort med kryptochip, USB-token med kryptochip og en centralt signaturserver. Der var enighed om at løsningen skal findes i en afvejning mellem:

1. mediepriser
2. implementeringspris
3. mulighederne for teknisk at implementere løsningen på uddannelsesinstitutioner
4. de studerendes behov .

Ad. 1. Mediepriser

Mediepriserne varierer fra næsten nul ved en central signaturserver og til 2-300 pr. studerende ved anvendelse af USB-token med kryptochip. Valg af medie vil derfor også afhænge af om mediet kan anvendes til alternative formål, herunder adgangskort, og om finansieringen af mediet kan spredes over flere uddannelsesinstitutioner eller andre offentlige myndigheder eller private virksomheder.

Ad. 2. Implementeringspris

I implementeringsprisen på institutionerne vil der være minimal forskel for cd-kort, chipkort og USB-token, men det er kan påregnes en væsentlig medfinansiering, hvis der skal etableres en central signaturserver. Hvis løsningen med den centrale signaturserver skal være anvendelig uden for det lukkede universitetsmiljø, skal der påregnes løbende driftsomkostninger til udseendelse af f.eks. sms med tidsbegrænsede engangskoder til de studerende.

Ad. 3. Mulighed for at etablere løsningen på uddannelsesinstitutionerne

Den centrale signaturserver vil umiddelbart være den mindst problematiske at etablere, idet den ikke stiller krav til den hardware, der anvendes på uddannelsesinstitutionen. Cd-kortet kræver cd-rom drev, chipkort kræver chipkortlæser og USB-token kræver USB-port. Der er ikke lavet en analyse af alle institutioner, men det er på forhånd givet, at ingen af medierne umiddelbart kan tages i anvendelse på alle institutionerne. Det skyldes enten manglende chipkortlæsere eller at der er implementeret terminalløsninger, der ikke har cd-rom drev og USB-port.

Ad. 4. De studerendes behov

De studerendes behov er behovet for at kunne anvende den digitale signatur på uddannelsesinstitutionen og andre steder, primært i på hjemme-pc'en. Umiddelbart vil cd-kort og USB-token tilfredsstille dette behov bedst, idet det meget sandsynligt ikke kræver opgradering af det udstyr den studerende har. Chipkortet kræver en kortlæser, hvad de færreste studerende har i forvejen og den centrale serverløsning vil kun med f.eks. tidsbegrænsede engangskoder via sms kunne opfylde behovet. Og i sidst nævnte løsning er det en forudsætning, at den studerende har en mobiltelefon.

Relaterede punkter, der har relation til mobilitet er **"Lokal kontra offentlig log-on med Digital Signatur"** og **"Flere typer certifikater"**.

De er tæt forbundne, idet etablering af lokal log-on sandsynligvis vil kræve implementeringen af en slags studie- eller uddannelsescertifikat. Om det vil være hensigtsmæssigt med lokal log-on, herunder implementering af et særligt certifikat afhænger meget af ønsket om at etablere en central signaturserver og de studerendes eventuelle ønske om at have et særskilt uddannelsescertifikat – se behandlingen af dette spørgsmål nedenfor.

Spørgsmålet om flere typer certifikater har dog også et andet væsentligt aspekt. En Digital Signatur (officielt OCES certifikat) kan erhverves, såfremt ansøgeren har dansk CPR nummer. I sammenhæng med benyttelse af Digital Signatur til identifikation af studerende på uddannelsesinstitutioner i Danmark, kan dette udgøre et problem, for de mange udenlandske studerende der er indskrevet på uddannelsesinstitutioner i Danmark. Det blev på workshoppen diskuteret, om der for denne gruppe studerende kunne være en mulighed, at benytte en form for medarbejdersignatur, i forhold til identifikation overfor uddannelsesinstitutionen.

Digital signatur og sammenhængen med rettighedsstyring blev også behandlet på workshoppen. Der var således stor interesse for at der etableres en tæt kontakt til projektgruppen, der arbejder med CAS og grupperolledatabase. Skal den digitale signatur kunne anvendes på tværs af uddannelsesinstitutionerne er

det hensigtsmæssigt, at den studerendes rettigheder findes i en fælles grupperolledatabase. Det skal dog i sammenhængen tages i betragtning, at der bag den offentlige Digitale Signatur, allerede i dag ligger en central database, der via et standardiseret opslag kan konvertere løbenummeret i certifikatet – det såkaldte PID-nummer – til et CPR-nummer. Denne løsning vil kunne udbygges til en slags grupperolle database.

Vil de studerende benytte Digital Signatur ?

Der blev fremsat forslag om, at det kunne være formålstjenligt at undersøge, i hvor høj grad de studerende ønsker at benytte den Digitale Signatur.

Med dette som udgangspunkt, vil det i relation til nærværende spørgsmål, være naturligt at projektet som udgangspunkt, ud fra en samfundsmæssig politisk betragtning – anser Digital Signatur, som et værktøj man fra centralt hold har besluttet skal udbredes, og derfor ikke, i projektet, udelukkende fokuserer på holdninger.

Et hurtigt blik på statistikken viser også, at brugen af Digital Signatur er steget, i takt med at der etableres flere steder hvor den Digitale Signatur kan benyttes, hvorfor det med udgangspunkt i dette faktum, kan være fornuftigt at se på udviklingen af Digital Signatur og indhente informationer fra de uddannelsesrelaterede steder, hvor den Digitale Signatur i dag benyttes. Generelt vurderes det, at det ligesom med de nuværende pinkoder, som anvendes på universiteterne, er det enkelte universitet, der afgør, om de studerende skal anvende digital signatur eller ej.

Det er dog i den forbindelse væsentligt at få belyst, om de studerende vil benytte deres personlige signatur, som også anvendes hos ToldSkat, SU-styrelsen m.v., eller om de ønsker en særskilt signatur til uddannelsessektoren for ikke at sammenblende privatlivet med studielivet.

STADS og Digital Signatur

I relation til ovennævnte, blev der efter workshoppen aftalt, at det ville være fornuftigt at se på muligheden for at etablere en alternativ tilgang til STADS for studerende tilknyttet uddannelsesinstitutioner, der benytter STADS.

Forarbejdet til dette er så småt iværksat.

Det vil efterfølgende være muligt at aflæse graden af interesse for brugen af Digital Signatur i relation til brugen af STADS.

Sammenholdes denne information med information fra andre Digital Signatur baserede services i uddannelsessektoren, vil det være muligt at få en ide om, hvor og hvordan det vil være fornuftigt at binde resurser i forbindelse med udvikling af Digital Signatur baserede systemer i uddannelsessektoren.

Dokumenthåndtering

Det lå allerede inden afholdelsen af workshoppen klart, at der er flere sideløbende projekter der arbejder med forskellige sider af dokumenthåndtering i forbindelse med Digital Signatur.

Det vil i relation til det videre arbejde med nærværende projekt, være en nærliggende mulighed, at arbejde sammen med de allerede eksisterende projektgrupper, i relation til udveksling og erfaringer, og på længere sigt, sammenkædning af procedurer i forbindelse med brugen af Digital Signatur.

Tilslutning til arbejdsgrupper under projektet ”Digital Signatur for studerende”

Både før, under og efter workshoppen har der været udvist stor interesse for nærværende projekt. Der har dog været definitions-mæssig tvivl om projektets nøjagtige målsætning.

Uagtet denne tvivl, tilkendegav flere af workshoppens deltagere, allerede umiddelbart efter afslutningsdebatten, ønske om at deltage i det videre arbejde omkring udviklingen af digitalsignatur til brug for studerende.

Konklusion

Forudsætningen for gennemførelse af projekter og pilotprojekter under projekt "digital signatur for studerende, er at de tiltag der lægges op til skal udgøre en gevinst for de studerende, i form af forenkling af identifikation / tilgang overfor studieadministrative systemer og gerne på tværs af de forskellige videregående uddannelsesinstitutioner.

Med henblik på at finde den optimale løsning til, hvordan digital signatur kan anvendes som adgangsmekanisme m.v., blev det på workshoppen tydeligt, at der er en række problemstillinger, der først skal afklares. Der på baggrund af dette ytret ønske om, at der blev nedsat en projektgruppe med det formål at klarlægge mulighederne for brug af Digital Signatur indenfor uddannelsessektoren. Der blev i denne sammenhæng primært fokuseret på valg af medie til at bære den Digitale Signatur og de økonomiske konsekvenser i relation til en etablering. Projektgruppen vil desuden have følgende fokus:

- Undersøgelse af udbredelsen og brugen af Digital Signatur i relation til uddannelsessektoren i dag.
- Undersøgelse af implementeringsmuligheder i forhold til analyse af det generelle hardwarevalg for uddannelsesinstitutioner i Danmark. (medvirkende baggrund for medievalg)
- Valg af medie til opbevaring af den Digitale Signatur
- Belysning af anvendelsesmuligheder for de studerende
- Opsamling og yderligere information om "projekt Digital Signatur for studerende" – specielt med henblik på at inddrage gymnasiale- og efteruddannelser i projektet.

Interessen for, igennem samarbejde, at forenkle tilgængeligheden til uddannelsessektorens studierelaterede brugersystemer var på workshoppen stor.

Der fremkom i relation til nærværende projekt, adskillige gode forslag til supplerende pilotprojekter til etablering af muligheder for at anvende den infrastruktur til den digitale signatur, der opbygges:

- Etablering af alternativ tilgang til STADS ved hjælp af Digital Signatur
- Oprettelse af Digital Signatur værktøj der igennem personidentifikation, kan være med til at lette indberetning karakterer til studieadministrative systemer.
- Fremstilling af basissystemer der gør det muligt for studerende at benytte den Digitale Signatur for identifikation / pålogging på interne systemer. (oplæg til samarbejde med CAS projektgruppen)
- Etablering af system, baseret på Digital Signatur, der åbner mulighed for at studerende kan ansøge om eksempelvis dispensation og orlov.